

Zondag 31 december 1893

Het was de laatste zondag van het jaar, bloedheet, en Phoeba Crupp zat naast haar forse moeder en slanke zus geperst op de smalle bok van de gezinssjees midden in het laagstaande stuwmeer. Hun laarsjes steunden op het spatscherm en hun rokken hadden ze opgesjord in hun schoot, waardoor de kanten rand van hun lange onderbroek te zien was en slijmerig groen water vlak onder hun billen kolkte. Lilith griende terwijl haar moeder, Maude, naar het stilstaande water staarde. Vóór hen dreven de zwarte slierten van Spots staart als de voelsprietten van een garnaal op het water. Zijn neus rustte lichtjes op het koele oppervlak en hij knipperde de vliegen van zijn ogen weg.

De dag was goed begonnen. De rit heuvelafwaarts via Mount Hope Lane was zonder incidenten verlopen, tot ze bij de kruising kwamen, waar Spot bleef stilstaan en zijwaarts naar het stuwmeer had gekeken, waarna hij met zijn staart in de lucht een hoop dampende poep op de grond deponeerde. Ze zaten, ze wachtten, probeerden hem in beweging te laten komen, maar hij had zijn hoofd laten zakken en verplaatste enkel zijn gewicht naar zijn achterbenen.

‘Nee, Spot,’ zei Phoeba ferm, toch vouwde hij alleen zijn oren plat in zijn nek. Hoewel ze aan de remhendel trok, stapte hij van de weg af, de veeweide op. De blokkerende wielen van het rijtuigje lieten voren na in de met plukken gras begroeide, gaterige grond. En hoewel ze uit alle macht aan de teugels rukte, gleed het rijtuigje toch van de lage oever en belandden ze met een plons in het troebele water.

‘Lieve Heer, red ons,’ riep Maude uit, terwijl Lilith gilde en het water naar de oever golfde, waardoor de eenden opfladderden.

En nu wachtten ze, hun breedgerande hoeden gekeerd naar de warme wind. Een kraai kraste tegen hen vanaf de wegwijzer op zijn eilandje van distels midden op de kruising. Wanneer reizigers hier kwamen vanuit Bay View – een gehucht bestaande uit slechts drie bouwwerken geschurkt tegen een zilt strookje zeemodder dat liefhebbend aangeduid werd met ‘het strand’ – werden ze in zuidelijke richting naar Elm Grove geleid, een vermolmde boerderij die toebehoorde aan de familie Pearson, of via de pas in noordelijke richting naar de uitgestrekte vlakten van de schapenfokkerij van Overton. De meeste mensen – landlopers, schapenscheerders, marskramers en rondtrekkende dagloners – wisten dat ze via het land van Crupp een kortere route naar het westen konden nemen en liepen dus naar de rotsachtige heuvel en Mount Hope, hoewel een of andere lolbroek een paar letters had toegevoegd aan de tekst op het bord, waardoor er nu stond: MOUNT HOPELESS.

‘Ik smeeek je vader al jaren om een beter vervoermiddel,’ klaagde Maude, ‘en ik heb nooit begrepen waar de wraakgierige inslag van dit paard vandaan komt.’

‘Negeer ze maar, Spot,’ zei Phoeba, terwijl ze de leidsels zachtjes op zijn zwarte rug liet neerkomen. Meteen toen ze hem de eerste keer zag, was ze verliefd geworden op de magere zwarte enter met de enorme voeten en het hoofd als een ploegmes die achter haar vader de landweg op liep. Phoeba was toen tien, ze waren pas net naar het platteland verhuisd, en Spot was het eerste dier dat haar vader had gekocht. Ze gaf hem te eten, waste hem in het stuwmeer, knipte zijn manen, vlocht zijn staart en poetste zijn hoeven. Heimelijk gaf ze hem appels, en ze vertelde hem alles. Elke dag bracht Spot haar naar school en weer naar huis. Ook Lolith stond hij hoffelijk toe hem te berijden, waarbij ze zich aan Phoeba’s middel vastklampte terwijl haar voetjes zijn flanken kietelden. Zelf bereed Phoeba hem nog elke dag, schrijlings en zonder zadel.

‘Dit is jouw schuld, Phoeba,’ zei Lolith.

‘Natuurlijk,’ antwoordde ze. ‘Net als de crisis en de droogte.’

‘Nu moet ik helemaal rood, nat en stinkend naar de kerk, en

we hebben vandaag nog wel een nieuwe priester.'

'Ik heb nog geen rijke, knappe priester gezien, Lilith.'

'De vrouw van de priester wordt in elke gemeenschap anders met respect bejegend, brutaaltje,' zei haar moeder, terwijl ze met haar zakdoek een vlieg verjoeg. Op haar hoofd wapperden de struisvogelveren als zeewier. Maude leefde zich altijd graag met veren uit. 'Het is allemaal je vaders schuld,' ging ze verder. 'Hij had nooit met ons hierheen moeten komen.' Ze deinsde achteruit toen er een torretje voorbijzwom.

Toen Maude veertien jaar geleden voor het eerst in Bay View uit de trein stapte, verklaarde ze na een korte blik op haar nieuwe woonplaats en het omringende platteland: 'Wat een afschuwelijke plek.' Lilith was in die tijd een ziekelijke, dreinende vierjarige, maar Phoeba van tien vond de heuvel met de rotsen en de baai meteen mooi. Ze had ervan genoten haar vader te helpen bij het aanleggen van wijngaarden en op haar eerste schooldag werd ze meteen beste vrienden met Hadley en Henrietta Pearson. Inmiddels zouden zij wel bij de kerk zijn.

Een bries blies door de droge kopjes van eindeloze hectares rijpe tarwe en in de verte blaatte een schaap. Na drie jaren van droogte stonden de gewassen er iel bij. De lucht rook naar warme zon, stof, meel en mest. De trein uit Melbourne naderde het station van Bay View, met zijn lage, vierkante perron van bielzen, en minderde vaart. De postbeambte stak vanuit de postwagon zijn arm uit, maar omdat er geen postzak stond, wuifde hij met zijn vlag, waarna de trein jammerend als een jengelend kind weer snelheid maakte, met achterlating van een zwarte rookpluim die boven het strand kwam te hangen.

'We komen te laat,' zei Lilith, terwijl ze haar rok hoger opsjordde.

'Zit stil,' zei Maude. 'Anders zinken we en krijgen we een nat achterwerk.'

'Als we zinken, moeder, komt dat door jouw achterwerk,' zei Phoeba.

Haar moeder opende haar mond, maar het naderbij komende

geratel van rijtuigwielen met stalen velgen bracht haar tot zwijgen. Phoeba draaide zich om en zag een slanke vierwielige koets over de weg komen aanrijden. Hij was donkerblauw, op het keurige portier was een gouden o geschilderd en de sierlijke treetjes waren goudkleurig. De koetsier, Mr. Titterton, torende op de met blauw fluweel beklede bok uit boven twee glanzende kastanjebruine hackneys, en achter hem zaten twee chic geklede passagiers.

‘De brik,’ zei Phoeba.

‘Niet Mrs. Overton!’ kreunde Lilith, die zich verder onder haar hoedenrand verborg.

Maude wierp een vlugge blik achter zich en bracht hijgend uit: ‘En Marius!’

Dit was de eerste keer sinds de dood van zijn vrouw, zeven maanden eerder, dat iemand de zoon van de familie Overton weer zag.

Lilith begroef haar gezicht in haar handschoenen.

‘Misschien merken ze ons niet op,’ zei Maude hoopvol. Mrs. Overton zwaaide echter op dat moment haar parasol naar achteren om te zien wie er in het stuwmeer was blijven steken.

Robert Crupp zat vredig op de voorveranda van Mount Hope te nippen van de wijn van het jaar tevoren en aan zijn pijp te trekken – twee bezigheden die zijn vrouw afkeurde, vooral op zondag. Hij bewonderde de groene bladerpracht van zijn keurige rijen dicht op elkaar geplante druivenstokken, die beloofden zijn beste oogst tot nu toe te worden. Terwijl de boeren in de buurt zwaar leden onder de droogte, tierden Roberts druivenplanten – geholpen door water uit het stuwmeer – welig. Het was de enige wijngaard in deze regio met graan- en schapenboeren en niemand geloofde dat hij van zijn druivenoogst kon leven. Maar Robert wist dat hij eindelijk de vruchten zou plukken van vele jaren hard werken.

Hij hief zijn Collector, een klein .410 kaliber dubbelloops hagelgeweer, speciaal bedoeld voor fruittelers, en richtte op een

vogel die pikte aan een bloesemtros. Verderop, bij de kruising, zag hij de koets van de familie Overton bij het stuwmeer stilhouden.

‘Wel verdraaid,’ zei hij. Hij pakte zijn verreijker en zag toen pas dat Spot tot aan zijn borst in het stuwmeer stond. Zijn vrouw en dochters balanceerden op de gedeeltelijk onder water verdwenen sjees.

Hij dronk zijn glas leeg, greep zijn hoed en liep naar de stal.

Spot tilde zijn hoofd op en het water droop uit zijn mond toen hij zijn oren in de richting van de glanzende kastanjebruine hackneys bewoog. De slanke blauwe brik kwam op de weg tot stilstand.

‘Goedemorgen,’ riep Phoeba vrolijk. Ze zwaaide met haar zweep naar de passagiers die haar vanuit het elegante rijtuig aanstaarden.

Marius Overton stond op, zette zijn handen in zijn zij en duwde zijn jasslippen naar achteren, waardoor zijn vest met boordsels en gouden horlogeketting zichtbaar werden.

‘Goedemorgen, dames,’ zei hij.

Lilith depte haar wangen droog met haar zakdoek.

Mrs. Overton, voornaam en lieleblank onder een stadsparasol, staarde hen aan terwijl de koetsier zijn teugels stevig vastbond aan de remhendel, zijn hoed afzette en hem op de bok legde, waarna hij omlaagklom. Omdat hij opzichter was op de herenboerderij van Overton, en ook nog eens eigenaar van een hoge hoed, werd Mr. Titterton als heel belangrijk beschouwd. Onlangs had hij enige opschudding veroorzaakt doordat hij bijna alle veedrijvers had ontslagen en een reusachtige dikke beer en tien zeugen had gekocht, waarna hij had gedreigd de schapen in te wisselen voor varkens. Maar hij was nog het beroemdste vanwege zijn tanden uit de Krimoorlog – waarvan werd gezegd dat ze afkomstig waren van lijken op het slagveld, door Russische vrouwen verwijderd en verkocht aan ondernemende tandartsen die ze vastlijmden op een houten ondergrond.

Mr. Titterton trok zijn laarzen en sokken uit, zette die netjes op de oever van het stuwmeer en wachtte even toen Phoeba Spot weer met de zweep prikte. Het paard bleef echter stokstijf staan, dus tilde Mr. Titterton zijn broek bij de vouw op en waadde aarzelend de slijmerige modder in.

‘Het spijt me,’ zei Phoeba.

‘Geeft niets, we kennen de oude Spot allemaal,’ zei hij, terwijl hij tot aan zijn dijbenen wegzonk. Het water deed zijn broek tegen zijn benen plakken en hij hapte naar adem. Zodra hij zijn hand naar het hoofdstel uitstak, dook Spot snuivend naar voren, waardoor de sjees als een raderboot werd meegesleurd. De opwolken-de bodemklei veroorzaakte grijze golfjes die rond Mr. Tittertons middel kolkten. Boven aan de oever van het stuwmeer bleef Spot stilstaan, waardoor het rijtuigje gevaarlijk scheef kwam te hangen en de passagiers houvast zochten bij het spatscherm. Uit Spots doorweekte manen en de drijfnatte sjees stroomde modderwater. Omdat het paard op het punt stond zich uit te schudden riep Maude: ‘Heb genade, Heer,’ desondanks stuurde het bibberende paard spetterend waterbogen de lucht in, liet het tuig trillen en de sjees onder de vrouwen ratelen. Vervolgens zuchtte het dier, voor het langzaam de weg op sjouwde.

Met haar zweep naar Mr. Titterton saluerend riep Phoeba: ‘Dank u wel!’ en liet hem druipend op de oever achter, de onderste helft van zijn lichaam bedekt met kledderig vocht. De vrouwen wrongen de onderkant van hun rokken uit en trokken de natte veters van hun laarsjes losser, terwijl Spot kalmpjes voortkuierde, met achterlating van een vochtig spoor.

De kerk was een houten bouwwerkje met een puntdak, met daarop een enigszins naar links hellend houten kruis. Hier aangekomen passeerde Spot een fonkelnieuwe Abbot-buggy, zijn dunne zwarte manen slaphangend in de hete zon voor de sacristiedeur. De vorige priester had zijn heup verbrijzeld toen hij voor Mrs. Flynns winkel tijdens het niezen van zijn paard viel, en Bay View had maandenlang een stoet stamelende, blozende hulppriesters aan zich voorbij zien trekken.

Even later hield de nog steeds slijmerige Mr. Titterton in de brik halt voor de kerkdeuren.

‘We hoeven niet naar binnen te gaan,’ fluisterde Maude geeneerd.

‘Jawel,’ vond Lilith, haar blik gericht op Marius Overton, die zijn moeder uit het rijtuig hielp.

Spot ging onder de peperbomen aan het eind van een rijtje met een stuk of zes wagens en sjezen staan, naast de Hampden-buggy van de Pearsons: een oud, maar prachtig met stof bekleed zespersoonsrijtuig met een inklapbare kap. Ernaast stond Hadley Pearson, een slungelachtige jongeman met appelwangen en een bril.

‘Goedemorgen,’ zei hij, terwijl hij de leidsels van Phoeba overnam. Met de snor die hij sinds kort liet staan, zag hij eruit alsof er een donzige duizendpoot op zijn bovenlip was neergestrekten. ‘Spot heeft zeker weer zijn gebruikelijke geintje in het stuwmeer uitgehaald?’

Phoeba negeerde zijn uitgestoken hand en sprong op de grond, waardoor er een glimp van haar laars en kous te zien was.

‘Wacht op mij, Phoeba,’ riep Hadley, maar ze liep al naar de kerk.

Binnen zaten de plusminus tien plaatselijke bewoners ingeperst tussen de landlopers, als treinpassagiers met een onaangename geur in hun neus. Henrietta zat tussen haar moeder en iemand met een groezelige nek en vet haar hangend op zijn rafelige kraag, en zwaaide met een lange arm naar Phoeba.

‘Tot straks,’ zei Phoeba met geluidloos bewegende lippen, terwijl ze zich wurmde naast de jongen die de post rondbracht, Freckle genaamd, en zijn moeder, Mrs. Flynn. Henrietta was heel anders dan haar broer; zij was onstuimig en vrolijk, terwijl Hadley zwaarder op de hand was.

Buiten sloeg Hadley zijn armen om Maudes middel, dat hard was van de stalen baleinen. Zelf tastte ze met haar voet te midden van de lagen onderrokken naar het kleine gietijzeren treetje van de sjees. Het hele rijtuigje kreunde en wiebelde; desondanks slaagde hij erin haar veilig op het tapijt van dorre peperboombladeren

neer te zetten. Het leek wel of ze elke zondag zwaarder werd, dacht hij. Maude controleerde intussen of er geen insecten tussen de ruches van haar jurk en haar hoedenveren waren gekropen.

‘Je ziet er chic uit, Had,’ zei Lilith, zijn arm pakkend.

‘Dit is mijn nieuwe pak,’ legde Hadley uit. Het was van grijze wol en hij droeg het jasje open om zijn vaders horlogeketting te laten zien. Het hemd was ook nieuw, met een stijve puntboord waarvan de driehoekjes langs de huid aan weerszijden van zijn adamsappel schuurden. Het geheel had meer dan vijftigertig shilling gekost.

Hadley leidde hen langs de verzameling spullen – groezelige opgerolde dekens en zwartgeblakerde pannen – die het piepkleine voorportaal blokkeerden.

‘Het is druk vandaag,’ merkte Lilith op.

‘Ze moeten hebben gehoord dat er een nieuwe priester is,’ zei Hadley. ‘De vorige weerde de landlopers omdat ze te veel miswijn dronken.’

Maude had een plekje gevonden vóór Phoeba en naast Mrs. Jessop, een tandeloos vrouwtje met zes kinderen en een pasgeboren baby. Phoeba merkte op dat de achterkant van haar moeders jurk nat was: een klierige chocoladebruine kring in het kamgaren ter hoogte van haar aanzienlijke achterwerk die wel een reusachtige schietschijf leek. Het was maar goed, dacht ze, dat de meeste kerkgangers tijdens het gebed hun ogen hadden gesloten of naar de sacristie deur staarden.

Lilith marcheerde meteen naar de voorste bank, waar ze plaatsnam naast Marius Overton. Gewoonlijk werd die bank alleen ingenomen door leden van de familie Overton, maar Lilith keek Marius doodleuk glimlachend aan, waarbij ze haar neus charmant rimpelde en haar schouders optrok. Hij knikte haar toe, voor hij dichter naar zijn moeder schoof. Ze boog zich al pratend naar hen toe. Wat een zelfbewustheid, dacht Phoeba. Hadley wurmde zich tussen een rijtje landarbeiders van Overton, terwijl zijn blik over de aanwezigen gleed, zoekend naar de ketoeveer die op Phoeba’s strooien hoed prijkte.

Phoebe bad niet. Ze was de mussennesten in de dakspanten boven haar hoofd aan het tellen. Het dak was vanbinnen niet afgetimmerd, en wanneer de zon de ijzeren platen verwarmde, zette het uit en ontstonden er kiertjes die piepkleine windvlaagjes veroorzaakten, waardoor de jonge vogeltjes piepend naar de klokkentoren fladderden. In de lente van het afgelopen jaar, tijdens een preek van de vorige priester – ‘De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de Heere God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw...’ – had de parochie verlamd toegekeken hoe een bruine slang over een balk kronkelde en de eieren uit het nest opat voor hij over zijn eigen lichaam gekruld door het raam naar buiten gleed. Maar vandaag was niemand in staat zijn blik van de sacristiedeur af te wenden.

Eindelijk kwam de nieuwe priester er achterwaarts doorheen. Hij was klein en dik, van zijn laag zittende oren tot aan zijn voeten. Hij bezag de aristocratie: de plaatselijke douairière en haar erfgenaam. Hij bezag boer Jessop, zijn rits rommelige kinderen wier hoofden een trapje vormden, en zijn zwakke vrouw met een kleintje in haar armen. Naast haar zat Maude, met al haar rondheid en onderkinnen, een woud van veren op haar hoofd. Daarnaast zaten de drie felle matrones van de Beweging voor drankbestrijding en Mrs. Pearson, mager en met een blauwe neus, en Henrietta Pearson, fors en blakend. Verder naar achteren zat Hadley Pearson, slank, keurig verzorgd en rossig, te bidden te midden van verweerde landarbeiders, hologige landlopers en schaapscheerders. En als laatste, de ongehuwde gezusters Crupp – een met een alle-daags uiterlijk en een brutaal rechtopstaande veer op haar simpele strohoed, en, zittend op de voorste bank, de knappe zuster met haar porseleinen teint en donkere krullen.

De priester sloeg zijn zangbundel open, waarna de aanwezigen zijn voorbeeld volgden en overal in de kerk het geritsel van omgeslagen bladzijden klonk. Vanaf de eerste noot van ‘Heer, ik hoor van rijke zegen’, was het duidelijk dat de nieuwe priester niet kon zingen, toch zong hij, en enthousiast ook, terwijl zijn stem rees en zijn halsvet lilde. Uiteindelijk sloeg hij zijn gezangenboek dicht

en riep als een kind dat voorstelt om een spelletje te doen: ‘Laat ons bidden om steun in deze tijden van schaarste.’

De priester hield een vurige preek, waarbij hij zelfs het fluitregister bereikte: ‘Dat Uw hemelse zegening moge zorgen voor meer vruchten der aarde. We moeten bidden voor beter weer: droogte, honger en moeilijke tijden worden veroorzaakt door zorgeloosheid, drinken en gokken – de wortels van al het kwaad. Werp uw zorg op den Heere en Hij zal u onderhouden.’

Onrustig verschoven de boeren op hun knieën en Freckle stootte Phoeba aan: ‘Wel een beetje teleurstellend als Hij ons alleen kan onderhouden door konijnen te verschaffen.’

Phoeba glimlachte. Ze geloofde niet dat het droge weer door geldverspilling kwam, en ze wist dat het de banken waren die de crisis hadden veroorzaakt.

Toen de priester zich omdraaide naar de altaarkelk piepte hij luid: op de rand zat een mus die zijn toilet maakte met de wijn; daarna vloog het vogeltje terug naar de dakspanten, waarop de landlopers door het middenpad naar voren stormden en de priester de kelk wel drie keer moest bijvullen.

Toen de dienst voorbij was, legde de priester zijn handen op zijn borst en zei hij, zijn halsvet uitpuilend boven zijn boord: ‘Ik begrijp dat u allen net zo uitkijkt naar het middageten als ik zou doen als er een sappig stuk vlees en een toetje op me stonden te wachten, toch vraag ik u ter meerdere glorie van de Heer, de natuur en al haar elementen om diep in de buidel te tasten voor een donatie, zodat het dak afgemaakt kan worden. Iedereen heeft te lijden onder sombere omstandigheden, maar vijftig pond zou genoeg moeten zijn om het dak aan de binnenkant af te timmeren, waardoor de vogels zullen wegblijven.’ Vervolgens wreef hij zich in zijn handen en rolde hij over het middenpad naar de deur, als een schaduw gevolgd door de familie Overton, terwijl Lilith zich een weg baande door de kleine, maar dichte mensenmassa achter hen. Phoeba voer in het kielzog van haar moeder om haar natte achterwerk aan het zicht te onttrekken. Bij de deur stelde Maude zichzelf voor aan de priester, die reeds geflankeerd werd door de drankbestrijders.